

Основні нормативні документи НБУ, прийняті протягом жовтня 2022 року

Назва Постанови/документу	№	Дата прийняття	Сутність	Мета/вплив на БСУ
Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 23 березня 2022 року № 60	212	04.10.2022	Внесено зміни до Постанови "Про особливості виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану". Було внесено ряд змін, які стосуються проведення зустрічей з керівниками банків в рамках здійснення нагляду, зокрема- проведення перевірок	Визначення особливостей виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану
Про поступове вилучення з готівкового обігу банкнот номіналами 5, 10, 20 та 100 гривень зразків 2003–2007 років	213	04.10.2022	<p>З 1.01.2023 НБУ розпочне поступово вилучати з обігу паперові банкноти номіналами 5, 10, 20 та 100 гривень зразків 2003 – 2007 років (тобто попереднього покоління) з метою поступової їх заміни на оновлені грошові знаки.</p> <p>Замість них в обіг надійдуть оновлені банкноти та обігові монети, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обігові монети номіналами 5 та 10 гривень зразка 2018 року; • банкноти номіналами 20 та 100 гривень нового покоління. <p>Банки України не видаватимуть із кас такі банкноти за всіма видами готівкових операцій; НБУ припинить підкріплювати такими банкнотами каси банків.</p> <p>Як наслідок, потрапляючи в банки, банкноти попереднього покоління не будуть більше повертатися в обіг, а вилучатимуться з обігу та передаватимуться до Національного банку для подальшої утилізації.</p> <p>Проте такі банкноти залишаються дійсними платіжними засобами. Громадяни зможуть продовжувати ними розраховуватися без обмежень, їх не потрібно буде спеціально обмінювати.</p>	Підвищення якості готівки в обігу

<p>Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України</p>	<p>214</p>	<p>05.10.2022</p>	<p>НБУ вніс зміни до Положення № 351 про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями в частині доповнення переліку прийнятного забезпечення об'єктами незавершеного будівництва та майбутніми об'єктами нерухомості. Ці зміни ґрунтуються на нормах Закону України "Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому" (далі – Закон № 2518-IX), прийнятого Верховною Радою України 15.08.2022 року. Закон № 2518-IX створює правовий механізм для гарантування державою речових прав на об'єкти незавершеного будівництва та майбутні об'єкти нерухомості.</p> <p>Включення зазначених об'єктів до переліку прийнятного забезпечення передбачено протягом трьох років від дати початку виконання будівельних робіт.</p> <p>Умови, за яких банки зможуть враховувати вартість об'єктів незавершеного будівництва та майбутніх об'єктів нерухомості під час розрахунку розміру кредитного ризику.</p> <ul style="list-style-type: none"> • поширення на об'єкт незавершеного будівництва/майбутній об'єкт нерухомості дії Закону № 2518; • дотримання замовником будівництва/девелопером будівництва/управителем ФФБ вимог Закону № 2518; • наявність реєстрації в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно спеціального майнового права на об'єкт; • здійснення банком регулярного моніторингу своєчасності виконання графіка будівництва об'єкта. <p>На початковому етапі врахування вартості об'єктів незавершеного будівництва та майбутніх об'єктів нерухомості здійснюватиметься з коефіцієнтом ліквідності забезпечення 0,5. Надалі розмір цього коефіцієнта може змінюватися з урахуванням практичного досвіду банків щодо роботи з таким видом забезпечення та накопичених статистичних даних.</p> <p>Крім того, ґрунтуючись на положеннях Закону України від 15.04.2014 № 1207-VII "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" (зі змінами), змінами до Постанови № 3512 уточнено порядок визначення розрахунку розміру кредитного ризику за іпотечними кредитами боржників, які проживають на тимчасово окупованих територіях України, зокрема на територіях, окупованих після 24.02.2022.</p>	<p>Сприяння активізації іпотечного кредитування</p>
--	------------	-------------------	--	---

<p>Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "БАНК СІЧ"</p>	<p>495-рш</p>	<p>06.10.2022</p>	<p>9.08. 2022 Правління Національного банку України ухвалило рішення віднести АТ "БАНК СІЧ" до категорії неплатоспроможних у зв'язку з невиконанням банком у встановлений договором строк своїх зобов'язань перед Національним банком за кредитами рефінансування через недостатність коштів.</p> <p>Зважаючи на пропозицію Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, НБУ ухвалив рішення від 06 жовтня 2022 року № 495-рш про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію АТ "БАНК СІЧ" з 10 жовтня 2022 року.</p>	<p>Забезпечення стабільності БСУ</p>
<p>Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу</p>	<p>215</p>	<p>06.10.2022</p>	<p>З метою імплементації норм Закону № 1591 Національним банком унесено зміни до Положення в частині:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виокремлення в окремий розділ порядку застосування заходів впливу відповідно до статті 84 Закону № 1591; • доповнення підстав віднесення банку до категорії проблемних у зв'язку з невиконанням банком без обґрунтованих причин рішення Правління Національного банку щодо усунення порушень законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, протягом визначеного Національним банком строку. <p>Додатково змінами синхронізовано строк призначення довіреної особи зі строком усунення порушення, за яке було застосовано тимчасову заборону використання власником істотної участі в банку права голосу.</p>	<p>Імплементація норм закону №1591 № 1591-ІХ "Про платіжні послуги" який уведено в дію з 01.08.2022 року.</p>

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України	216	07.10.2022	<p>НБУ оновив процедури ліцензування та реєстрації надавачів фінансових послуг.</p> <p>Оновлення передбачають процедуру погодження набуття істотної участі в платіжних установах (у тому числі малих платіжних установах), установах електронних грошей, операторах поштового зв'язку, які мають право надавати фінансові платіжні послуги.</p> <p>Крім того, запроваджуються нові вимоги до фінансового стану та ділової репутації цих суб'єктів та філій іноземних платіжних установ, установ електронних грошей, філій іноземних установ електронних грошей їх власників та керівників, а також інші зміни.</p> <p>Також скасовується вимога щодо надання НБУ інформації про відокремлені підрозділи, які здійснюють діяльність з торгівлі валютними цінностями або фінансових платіжних послуг.</p> <p>Для унеможливлення здійснення управління особами, які є громадянами держави-агресора встановлено на постійній основі нову ознаку небездоганної ділової репутації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • для фізичних осіб – наявність в особи громадянства та/або податкового резидентства, та/або якщо місцем її постійного проживання є держава-агресор; • для юридичних осіб – особа, зареєстрована та/або є податковим резидентом, та/або її місцезнаходження є держава-агресор. <p>Таким особам забороняється використовувати право голосу за їх акціями та частками і здійснювати будь-яке управління небанківською фінансовою установою.</p> <p>Також визначено процедуру призначення довіреної особи, якій надається право голосу й управління та яка має відповідати вимогам НБУ щодо ділової репутації та іншим встановленим вимогам.</p>	Вдосконалення процедури ліцензування та реєстрації надавачів фінансових послуг
Про затвердження Положення про порядок здійснення авторизації діяльності надавачів фінансових платіжних послуг та обмежених платіжних послуг	217	07.10.2022	<p>Авторизаційні умови розроблено на заміну Положення про порядок видачі ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, затвердженого постановою Правління НБУ від 17.08.2017 року № 80. При цьому передбачено перехідні положення для діючих учасників платіжного ринку, які мають ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків.</p>	Вдосконалення нормативної бази НБУ
Про визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів Національного банку України	218	07.10.2022	<p>Було визнано такими, що втратили чинність, 11 Постанов НБУ, що стосуються порядку видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків</p>	Актуалізація нормативно-правових актів НБУ
Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку	219	14.10.2022	<p>Затверджено зміни до Плану рахунків банків та до Інструкції про його застосування.</p>	Вдосконалення нормативно-правових актів, які встановлюють порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку банків України,

<p>Про затвердження Положення про організацію, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок колекторських компаній та внесення змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення колекторськими компаніями законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг</p>	220	14.10.2022	<p>Положенням врегульовано :</p> <ul style="list-style-type: none"> • процес організації інспекційних перевірок; • права й обов'язки членів інспекційної групи; • права та обов'язки керівників і працівників об'єкта перевірки; • оформлення результатів інспекційної перевірки; • порядок дій у разі відмови у проведенні інспекційної перевірки. <p>НБУ здійснюватиме позапланову інспекційну перевірку без попереднього повідомлення об'єкта перевірки. Сама інспекційна перевірка здійснюватиметься на підставі розпорядчого акта Національного банку про проведення інспекційної перевірки.</p> <p>Підставами для проведення позапланової перевірки є :</p> <ul style="list-style-type: none"> • неподання/подання в неповному обсязі в установлений строк об'єктом перевірки документів та інформації, подання яких вимагається відповідно до законодавства України та/або на вимогу Національного банку; • за результатами аналізу звернень споживачів фінансових послуг та інших третіх осіб під час врегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки), що свідчать/можуть свідчити про порушення об'єктом перевірки вимог законодавства України щодо взаємодії зі споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки); • відсутність об'єкта перевірки за адресою, зазначеною в Єдиному державному реєстрі; • виявлення за результатами інспекційної перевірки кредитодавця/нового кредитора фактів нездійснення/неналежного здійснення ним контролю за діяльністю колекторської компанії, з якою укладено договір про врегулювання простроченої заборгованості, що можуть свідчити про недотримання такою колекторською компанією вимог законодавства України щодо взаємодії зі споживачами під час врегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки). <p>Крім того, розширено повноваження Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг. Так, Правління НБУ має право делегувати Комітету розгляд рішення про застосування заходів впливу до колекторських компаній, які не є фінансовими установами, за порушення вимог законодавства щодо взаємодії зі споживачами під час врегулювання простроченої заборгованості (етичної поведінки).</p>	<p>Вдосконалення нагляду за колекторськими компаніями</p>
<p>Про внесення зміни до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України в умовах особливого періоду</p>	221	17.10.2022	<p>Починаючи зі звітності станом на 01.11.2022, Перелік звітності, що подається до НБУ протягом особливого періоду, доповнено формой 4СХ "Дані про пов'язаних із банком осіб"</p>	<p>Забезпечення виконання НБУ регулятивних та наглядових функцій в умовах особливого періоду:</p>

<p>Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18</p>	<p>222</p>	<p>20.10.2022</p>	<p>З 21.10.2022 Громадяни отримали можливість купувати долари США за офіційним курсом Національного банку з подальшим їх розміщенням на строковий депозит у банку та обов'язковим зворотним продажем купленої валюти після закінчення строку депозиту за офіційним курсом на день проведення зворотної операції.</p> <p>Сума та кількість таких вкладів для одного клієнта банку не обмежуються. Відсоткова ставка за депозитом встановлюватиметься відповідно до процентної політики банків, строк депозиту – від шести місяців з можливістю пролонгації, але без права дострокового розірвання.</p> <p>Банки, зі свого боку, для нівелювання власного валютного ризику зможуть купувати долари США в Національного банку на суму проведення таких депозитних операцій за офіційним курсом та надалі розміщуватимуть придбану валюту на окремому рахунку в НБУ. Банки не матимуть можливості використовувати цю валюту на інші цілі, крім її обов'язкового зворотного продажу НБУ за актуальним офіційним курсом після закінчення терміну таких валютних депозитів.</p> <p>Для компенсації банкам витрат від проведення таких операцій Національний банк нараховуватиме відсотки на валютні залишки на відповідному окремому рахунку в НБУ з виплатою їх у гривні.</p>	<p>Захист гривневих заощаджень громадян від ризику курсових коливань і для збереження міжнародних резервів</p>
<p>Про внесення та затвердження змін до тарифів на послуги (операції), що надаються (здійснюються) Національним банком України</p>	<p>223</p>	<p>20.10.2022</p>	<p>Впроваджено 2 нових безоплатних послуги НБУ: Надання банку доступу до MISP-NBU та Здійснення для банку проактивного моніторингу ризиків та кіберзагроз (Proactive Risk Monitoring).</p>	<p>Приведення переліку послуг, що надаються НБУ у сфері захисту інформації, реєстрації та ліцензування, до вимог законодавства України та встановлення тарифів</p>
<p>Про затвердження Змін до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні</p>	<p>224</p>	<p>31.10.2022</p>	<p>Було внесено зміни до розділу I Інструкції(Загальні положення). Також Інструкцію було доповнено новим розділом : «Порядок видачі Національним банком банкам/інкасаторським компаніям готівки в коробках для банкнот (монет)» та новим додатком «СУПРОВІДНИЙ ЯРЛИК до коробки з банкнотами (монетами)/палети з банкнотами (розмір 100x150мм)».</p>	<p>Забезпечення безпеки та фінансової стабільності фінансової системи і запобігання кризовим явищам у період запровадження воєнного стану</p>
<p>Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 06 березня 2022 року № 39</p>	<p>225</p>	<p>31.10.2022</p>	<p>Запроваджено спрощений порядок анулювання ліцензій для страховиків на період дії воєнного стану. Крім того, регулятор змінив умови застосування заходів впливу і ознаки небездоганної ділової репутації та вніс зміни, пов'язані із запобіганням кризовим явищам у період війни</p>	<p>Забезпечення безпеки та фінансової стабільності фінансової системи і запобігання кризовим явищам у період запровадження воєнного стану</p>

Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні	226	31.10.2022	Зміни були внесені до розділу III «Порядок отримання дозволу на врахування залучених коштів на умовах субординованого боргу, капітального інструменту з умовами списання/конверсії, фінансової допомоги акціонерів до капіталу банку» Зміни та доповнення стосуються розкриття банком траси платежу грошових коштів Інвестора	Забезпечення стабільної діяльності банків та своєчасного виконання ними зобов'язань перед вкладниками та іншими кредиторами
---	-----	------------	--	---